

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Мар'янівської
селищної ради

02 листопада 2021 року № 19/16

ПРОГРАМА
поводження з твердими побутовими відходами на території Мар'янівської
селищної ради на 2021-2025 роки

ПАСПОРТ ПРОГРАМИ

Найменування програми	Програма поводження з твердими побутовими відходами
Підстава для розроблення програми	Програма розроблена на виконання Законів України "Про відходи", "Про охорону навколишнього природного середовища", постанови Кабінету Міністрів України від 04.03.2004 № 265 "Про затвердження програми поводження з твердими побутовими відходами", розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.01.2013 № 22-р "Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми поводження з відходами на 2013-2020 роки" та відповідно до наказу Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.01.2006 № 2 "Про затвердження Рекомендацій щодо підготовки місцевих програм поводження з твердими побутовими відходами".
Мета програми	Створення умов, що сприяють забезпеченню повного збирання, перевезення, сортування, утилізації, знешкодження та захоронення ТПВ, обмеження їх шкідливого впливу на навколишнє природне середовище
Завдання програми	Здійснення першочергових заходів для зменшення шкідливого впливу твердих побутових відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини

Термін реалізації програми	2021-2025 роки
Основні заходи програми	Основні заходи програми спрямовані на поліпшення стану та охорону навколишнього природного середовища території селищної ради, поліпшення санітарного стану територій, захист населення, забезпечення сталого розвитку регіону з урахуванням санітарно-гігієнічних, екологічних, географічних та демографічних особливостей на території територіальної громади Мар'янівської селищної ради
Очікувані результати	Поліпшення екологічної ситуації на території територіальної громади Мар'янівської селищної ради
Об'єм та джерела фінансування	Кошти селищного, районного, обласного та державного бюджетів, приватних структур, іноземних інвесторів

РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Програма поводження з твердими побутовими відходами на території територіальної громади Мар'янівської селищної ради на період до 2025 року (далі - Програма) розроблена з метою реалізації невідкладних та перспективних заходів щодо збору, видалення, знешкодження, утилізації твердих побутових відходів (далі - побутові відходи) на основі сучасного вітчизняного та світового досвіду, правової, нормативної, техніко-економічної системи поводження з відходами, економічних, інформаційно-освітніх заходів.

Ця Програма спрямована на поліпшення стану благоустрою населених пунктів, охорони навколишнього природного середовища, санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, створення умов для залучення коштів бюджетів усіх рівнів, інвестиційних та кредитних ресурсів.

2. Правовою основою Програми є Закони України:

- «Про місцеве самоврядування в Україні»;
- «Про Загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства»;
- «Про благоустрій населених пунктів»;
- «Про охорону навколишнього середовища»;
- «Про відходи»;
- «Про охорону атмосферного повітря»;
- «Про житлово-комунальні послуги»;

- «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 4 березня 2004 року № 265 «Про затвердження Програми поводження з твердими побутовими відходами» та нормативно-правові акти:
 - Методичні рекомендації з організації роздільного збирання побутових відходів, затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу України від 5 серпня 2008 року № 242;
 - Методичні рекомендації з організації збирання, перевезення, перероблення та утилізації твердих побутових відходів, затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу України від 11 серпня 2008 року № 247;
 - система моніторингу сфери поводження з твердими побутовими відходами, затверджена наказом Мінбуду України від 12 жовтня 2008 року № 245;
 - Методика розроблення оцінки впливу на навколишнє природне середовище для об'єктів поводження з твердими побутовими відходами, затверджена наказом Мінбуду України від 10 січня 2006 року № 8;
 - Методика організації запровадження двоетапного перевезення твердих побутових відходів, затверджена наказом Мінбуду України від 30 листопада 2006 року № 396;
 - Рекомендації із розроблення схем санітарної очистки населених пунктів, затверджені наказом Мінбуду України від 10 січня 2006 року № 6;
 - Рекомендації з удосконалення експлуатації діючих полігонів та звалищ твердих побутових відходів, затверджені наказом Мінбуду України від 10 січня 2006 року № 5;
 - Норми утворення твердих побутових відходів для населених пунктів України, затверджені наказом Мінбуду України від 10 січня 2006 року № 7;
 - Методичні рекомендації щодо заповнення санітарно-технічного паспорта полігону твердих побутових відходів, затверджені наказом Мінбуду України від 10 січня 2006 року № 3;
 - Рекомендації щодо підготовки місцевих програм поводження з твердими побутовими відходами, затверджені наказом Мінбуду України від 31 травня 2007 року № 32;
 - інші нормативні документи України, які регулюють правовідносини у сфері благоустрою та поводження з побутовими відходами.

РОЗДІЛ II. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОГО СТАНУ СФЕРИ ПОВОДЖЕННЯ З ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ

Результати вивчення процесу утворення відходів у населених пунктах Мар'янівської селищної ради свідчать, що кожним мешканцем утворюється в середньому від 0,55 кг відходів.

Таким чином, щоденно на території Мар'янівської територіальної громади утворюється близько 5,5 тонн відходів. Відповідно річні об'єми утворюваних мешканцями селища та сіл відходів становлять 2005,5 тонн. І з кожним роком динаміка зростання обсягів утворюваних відходів на території громади зростає. Як і в цілому по Україні, на території територіальної громади Мар'янівської селищної ради існує низка проблем, пов'язаних з поводженням з побутовими відходами.

Серед усіх видів утворення відходів найбільший відсоток становлять тверді побутові відходи, від стану поводження з якими залежить екологічна безпека, благоустрій населених пунктів, здоров'я та благополуччя населення. Отже, ступінь надання населенню планово-регулярних послуг щодо збирання, транспортування та утилізації відходів є певним показником рівня життя громадян.

На території територіальної громади Мар'янівської селищної ради велика кількість населення позбавляється побутових відходів самостійно, внаслідок чого у балках, ярах, долинах річок утворюються стихійні сміттєзвалища, що забруднюють ґрунти та водні об'єкти.

Основні причини розриву між прогресуючим накопиченням відходів і заходами, які повинні спрямовуватись на забезпечення споживачів якісними послугами для зменшення негативного впливу на довкілля є:

1. Відсутність паспортизованого місця утилізації відходів.

2. Недосконалість місцевих нормативно-правових документів, які б зобов'язували мешканців будинків приватного сектору, підприємств та установ різних форм власності укладати угоди з підприємствами, які працюють у сфері поводження з побутовими відходами.

3. Невідповідність вимогам сьогодення фінансового стану галузі, який залежить від збалансованості таких основних складових:

– рівня відшкодування фактичних витрат на вивіз побутових відходів для груп споживачів;

– повноти бюджетної частки фінансування, яка повинна спрямовуватись на технічне переоснащення комунальних підприємств, будівництво нового полігону та місць для тимчасового зберігання відходів, придбання нової техніки і обладнання, компенсацію різниці між діючими тарифами і фактичними витратами для підприємств, які працюють у сфері поводження з побутовими відходами, незалежно від форми власності, компенсацію у межах видатків на благоустрій населених пунктів, робіт з прибирання місць загального користування (вулиць, парків тощо).

4. Дефіцит контейнерного парку для якісного збирання побутових відходів, в тому числі роздільним способом та дотримання чистоти на ділянках їх розміщення.

Одним із першочергових завдань у сфері поводження з побутовими відходами є зменшення обсягів їх захоронення на полігонах та сміттєзвалищах за рахунок впровадження сучасних методів і технологій із сортування, переробки та утилізації побутових відходів.

Впровадження роздільного збирання побутових відходів дає змогу зменшити обсяг сміття до 30-40 відсотків, скорочення площ землевідводу під перспективне будівництво.

За морфологічним складом структура побутових відходів налічує:

- поліетилен - 24%
- деревина - 5%
- будівельні відходи-10%
- гума, текстиль - 10%
- папір, картон - 10%
- вуличний змет-10%
- листя, трава, гілля - 14%
- харчові відходи - 3%
- інші відходи - 4%
- скло -10%

Технічно роздільне збирання передбачає встановлення біля будинків замість одного контейнера, як мінімум двох: один - для ресурсоцінних відходів - пляшок, пакетів, паперу тощо, інший - для органічних відходів.

5. Недосконалість структури санітарного очищення населених пунктів та небезпечний вплив на довкілля існуючих полігонів та сміттєзвалищ.

Внаслідок цього щорічно утворюється значна кількість стихійних сміттєзвалищ.

Наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10 січня 2006 року № 7 затверджено Норми утворення твердих побутових відходів для населених пунктів України.

Нормативні показники утворення побутових відходів не приведені у відповідність з вищевказаним наказом у зв'язку з недостатнім рівнем охоплення споживачів договірними відносинами на вивіз побутових відходів, фрагментарністю схем санітарного очищення, відсутністю чітких взаємодій з органами охорони навколишнього природного середовища не забезпечує достатнього контролю за санітарним станом територій.

Більшість сміттєзвалищ територіальної громади у зв'язку з відсутністю санітарно-технічних паспортів, стаціонарних огорож, охорони, рішень про відведення земельних ділянок для місць видалення побутових відходів не відповідає вимогам будівельних та санітарних норм і правил.

Особливу небезпеку для територіальної громади становлять небезпечні відходи, гербіциди, пестициди, різноманітні отрутохімікати. Суттєву долю в усьому обсязі відходів займають будівельні відходи. Із розширенням ремонтних робіт різко посилиться проблема утилізації та захоронення будівельних відходів.

Ефективне вирішення комплексу питань, пов'язаних з поводженням з побутовими відходами повинно базуватись на визначенні основних пріоритетів і напрямів з урахуванням специфічних особливостей кожного населеного пункту, поєднанні інтересів та зусиль органів державної виконавчої влади та

місцевого самоврядування, утворювачів відходів, перевізників і контролюючих органів.

Певні організаційні кроки у цьому напрямі вже зроблені.

Щороку територіальної громадою Мар'янівської селищної ради проводить роботи по підгортанню та обвалуванню сміттєзвалищ.

Затверджено Правила благоустрою громади, у якій передбачено правила дотримання чистоти і порядку в населених пунктах.

Враховуючи європейський досвід вирішення питань поводження з побутовими відходами, а також діючи законодавчу базу, принципи поводження з твердими побутовими відходами повинні полягати у максимальному поверненні до виробничого циклу вторинної сировини і тільки в разі неможливості їх застосування підлягати видаленню.

РОЗДІЛ III. МЕТА І ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ

1. Мета програми:

Координація дій усіх гілок влади, суб'єктів господарювання та активізація населення для створення умов, що сприятимуть забезпеченню повного збирання, перевезення, знешкодження та захоронення побутових відходів, проведенню комплексної оцінки екологічного стану сміттєзвалищ із залученням фахівців відповідних галузей, на предмет їх рекультивация, впорядкуванню та узаконенню існуючих сміттєзвалищ, обмеження їх шкідливого впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людини, створення ефективної системи управління у сфері поводження з побутовими відходами.

2. Завдання програми:

- визначити земельну ділянку для облаштування сортувальної лінії з місцем захоронення відходів
- зменшити обсяги захоронення побутових відходів шляхом провадження нових сучасних високоефективних методів їх збирання, перевезення, зберігання, переробки, утилізації та знешкодження;
- реформувати систему санітарного очищення;
- здійснити облаштування контейнерних майданчиків, створення контейнерного господарства та парку сміттєвозів;
- впровадити роздільне збирання побутових відходів;
- створити умови для ефективного використання ресурсоцінних компонентів.
- облаштувати сортувальну лінію з місцем захоронення відходів (полігон)
- провести рекультивацию та ліквідацію стихійних сміттєзвалищ.

РОЗДІЛ IV. ШЛЯХИ І СПОСОБИ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМ

Визначені завдання Програми передбачається розв'язати шляхом вжиття організаційних заходів щодо:

- . визначення земельної ділянки для облаштування сортувальної лінії з місцем захоронення відходів
 - розроблення схем санітарної очистки населених пунктів;
 - затвердження в усіх населених пунктах норм накопичення побутових відходів;
 - затвердження місцевих Правил благоустрою, санітарного утримання територій, забезпечення чистоти і порядку;
 - закріплення територій населених пунктів за суб'єктами господарювання і визначення відповідальних за належний санітарний стан підпорядкованих територій;
 - удосконалення тарифної політики в питаннях поводження з побутовими відходами;
 - вдосконалення статистичної звітності;
 - організації роздільного збирання відходів у місцях їх утворення та постачання на сортувальну лінію;
 - вилучення корисних компонентів побутових відходів як вторинної сировини;
 - застосування компостування органічної частини побутових відходів, піролізу та інших способів утилізації;
 - організації збирання, перероблення та утилізації великогабаритних і будівельних відходів тощо;
 - впровадження системи моніторингу за звалищами на навколишньої території, як у процесі експлуатації об'єктів, так і після їх закриття;
 - проведення освітньо-виховних заходів у сфері поводження з відходами для населення.

РОЗДІЛ V. ТЕРМІНИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Вирішення проблеми поводження з побутовими відходами передбачає розроблення та впровадження програмних заходів, які повинні забезпечити концентрацію фінансових ресурсів держави, області, району та суб'єктів господарювання, а також спонукати до збільшення інвестицій у цю сферу.

Необхідно створити сприятливі умови виробникам, споживачам та інвесторам для стимулювання їх ефективної участі у вирішенні поставленої проблеми, підготувати нормативно-правову та технологічну базу. Основою заходів мають стати аналітично-оціночні роботи, дослідження кон'юнктури ринку щодо сировини та потреб у продукції, яка може бути виготовлена з відходів.

Враховуючи еколого-економічну ефективність утилізації відходів, обмеженість фінансово-економічних можливостей місцевого бюджету та

суб'єктів господарювання, визначені у додатку до цієї Програми заходи передбачається здійснити у 2021-2025 роки.

VI. Ресурсне забезпечення Програми

1. Фінансування Програми здійснюється за рахунок:

- коштів бюджетів усіх рівнів;
- кредитів вітчизняних комерційних банків;
- коштів іноземних інвесторів;
- інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

2. Інвестиційні кошти будуть залучатись компаній, які нададуть конкурентні умови впровадження концепції поводження з твердими побутовими відходами, запроваджені цією Програмою.

Необхідно створити умови для залучення, використання за призначенням та повернення вкладених інвестицій в сфері збору, транспортування та утилізації твердих побутових відходів, необхідних для здійснення заходів, спрямованих на скорочення собівартості надання житлово-комунальних послуг та підвищення якості послуг, що надаються шляхом:

– створення прозорих умов надання інвестору земельних ділянок для розміщення виробничих об'єктів, що відносяться до діяльності інвестора в рамках Програми;

– сприяння укладанню в рамках виконання інвестиційних проектів, що сприяють виконанню Програми, договорів довгострокової оренди комунального майна та договорів концесії в сфері збору та транспортуванні твердих побутових відходів для формування гарантій щодо наявності сировини;

– сприяння діяльності інвестора, пов'язаної з покращенням інфраструктури збору твердих побутових відходів та організації виробництв їх глибокої переробки. Орієнтовний обсяг фінансування наведений у додатку.

VII. Координація та контроль за виконанням Програми

Загальна координація та контроль за ходом виконання Програми покладені на голову селищної ради.

З метою дотримання принципу колегіальності, компетентності та прозорості фінансового забезпечення реалізації Програми, функції щодо здійснення системного моніторингу покладаються на постійну комісію селищної ради з питань житлово-комунального господарства, комунальної власності, промисловості, підприємництва та сфери послуг.

Контроль за цільовим та ефективним використанням коштів покладається на розпорядників коштів, замовників заходів та виконавців робіт. Звіт про

виконання Програми заслуховується на сесії селищної ради після завершення терміну її дії.

VIII. Очікувані результати впровадження Програми

Виконання Програми дасть змогу:

- зменшити шкідливий вплив побутових відходів на навколишнє середовище;
- зменшити обсяги захоронення побутових відходів;
- перетворити сферу поводження з ТПВ на самоокупну та рентабельну галузь комунального господарства.

Додаток
до розділу V. Програми поводження
з твердими побутовими відходами
на території Мар'янівської
селищної ради на 2021-2025 роки

ПЕРЕЛІК

**завдань і заходів Програми поводження з твердими побутовими відходами
на території Мар'янівської селищної ради на 2021-2025 рік**

Заходи Програми	Відповідальні виконавці, співвиконавці	Термін виконання (рік)	Джерела фінансування	Орієнтовно Тис. Гривень.
1.Розроблення схем санітарної очистки населених пунктів та розробка заходів санітарної очистки і утилізації відходів з врахуванням сучасних технологій поводження з побутовими відходами	Мар'янівська селищна рада, комунальні підприємства (за згодою)	2021	Місцевий бюджет	50
2.Визначення виконавця послуг	Мар'янківська селищна рада	2021	не потребує фінансування	
3. Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з населенням ,що до недопущення створення стихійних сміттєзвалищ, самовільного вивезення сміття на полігони ТПВ, впровадження схеми роздільного збирання ТПВ та необхідності заключення договорів на отримання послуг з вивезення ТПВ,	Депутати Мар'янівської селищної ради, члени виконавчого комітету селищної ради, педагогічні колективи, керівники організацій, підприємств, установ, що діють на	2021-2025	не потребує фінансування	

	території селищної ради			
4. Виділення та виготовлення тех. документації на земельну ділянку під полігон твердих побутових відходів	Мар'янівська селищна рада	2021	Місцевий бюджет	10
5. Виготовлення проекту на будівництво полігону твердих побутових відходів з сортувальною лінією	Мар'янівська селищна рада	2021-2022	Місцевий бюджет Бюджети усіх рівнів Кошти інвесторів	150
6. Будівництво полігону твердих побутових відходів з сортувальною лінією	Мар'янівська селищна рада Замовник робіт Розпорядник коштів Виконавець робіт	2022-2024	Бюджети усіх рівнів Кошти інвесторів Інші фінансові джерела не заборонені Законом.	75 000
7. Ліквідація несанкціонованих звалищ твердих побутових відходів на території сіл	Мар'янівська селищна рада, грумада старостинського округу, комунальні підприємства (за згодою)	2021-2025	Місцевий бюджет Бюджети усіх рівнів	500
8. Організація своєчасної та ефективної роботи із збирання та вивезення твердих	Мар'янівська селищна рада, старостинські	2021-2025	не потребує фінансува	

побутових відходів з території селищної ради	округи, комунальні підприємства (за згодою)		ння	
9.Паспортизація та приведення в належний стан існуючих тимчасових сміттєзвалищ (огорожа, під'їзні шляхи, захисні зони)	Мар'янівська селищна рада, старостинські округи, комунальні підприємства (за згодою)	2021-2025	Місцевий бюджет	550
10. Організація пунктів прийому вторинної сировини від населення	Мар'янівська селищна рада, старостинські округи, комунальні підприємства (за згодою)	2021-2025	Місцевий бюджет Інше фінансування не заборонено Законом	150
11. Розроблення переліку заходів щодо зменшення негативного впливу твердих побутових відходів на довкілля і здоров'я населення	Мар'янівська селищна рада, Виконавчий комітет, старостинські округи, комунальні підприємства (за згодою)	2021-2025	Не потребує фінансування	
12. Створення реєстру виникнення несанкціонованих сміттєзвалищ	Мар'янівська селищна рада старостинські округи, комунальні підприємства (за згодою)	2021-2025	Не потребує фінансування	

13.Проведення через засоби масової інформації роз'яснювальної роботи щодо поводження з твердими побутовими відходами	Мар'янівська селищна рада, старостинські округи, комунальні підприємства (за згодою)	2021-2025	Місцевий бюджет	50
14 Оновлення основних засобів комунальних підприємств,які задіяні у процесі поводження з ТПВ(спецтехніки),	Мар'янівська селищна рада, старостинські округи, комунальні підприємства (за згодою)	2021-2025	Кошти бюджетів усіх рівнів Інше фінансування не заборонено Законом	3500
15. Запровадження програми щодо роздільного збору твердих побутових відходів	Мар'янівська селищна рада, комунальні підприємства (за згодою)	2021-2025	Не потребує фінансування	
16.Придбання контейнерів для роздільного збирання ТПВ, смітєвих урн.	Мар'янівська селищна рада, комунальні підприємства (за згодою)	2021-2025	Місцевий бюджет Бюджети усіх рівнів Інше фінансування не заборонено Законом	500
17 Визначення місця та олаштування майданчика для рздільного прийому та тимчасового зберігання негабаритних,електричних приборів,небезпечних і т.п.	Мар'янівська селищна рада, комунальні підприємства (за згодою)	2022-2025	Бюджети всіх рівнів Інше фінансування не	300

складових ТПВ			забороне но Законом	
18 Виготовлення документації по рекультивації не паспортизованих та стихійних сміттєзвалищ	Виконавчий комітет Мар'янівської селищної ради	2022-2023	Місцевий бюджет	200
19 Рекультивація непаспортизованих та стихійних сміттєзвалищ.	Мар'янівська селищна рада Замовник робіт Розпорядник коштів Виконавець робіт	2022-2025	Місцевий бюджет Бюджети всіх рівнів Інше фінансування не забороне но Законом	1500
Орієнтовна сума коштів Всього (тис.грн.)				82 460